Gemeente Bergen op Zoom

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Bergen op Zoom
T.a.v. leden van de raad en burgerleden
p/a Griffie Bergen op Zoom,
brief gepubliceerd via RaadsInformatieSysteem

27 JAN. 2022

Uw kenmerk		Ons kenmerk	U22-000282	Datum	
Uw brief		Beh. door		Doorkiesnr.	
Onderwerp:	Bestuurlijke reactie bij Boardletter inclusief stand van zaken opvolging aanbevelingen accountantsverslag 2020 en interim-controle 2021.	Cluster	Control & Audits	Bijlage(n)	1

Beste leden en burgerleden,

In de auditcommissie-plus van 18 oktober jl. is met u de afspraak gemaakt om 2 keer per jaar te rapporteren over de voortgang van de aanbevelingen zoals deze door de accountant zijn gedaan naar aanleiding van de interim-controle en de jaarrekeningcontrole. Met deze brief geven wij invulling aan deze afspraak. Daarnaast geven wij u in deze brief onze bestuurlijke reactie op de boardletter 2021 welke door de accountant aan u is aangeboden.

Waar staan we nu, wat is het beeld uit de boardletter?
Tijdens de interimcontrole is, ten aanzien van de openstaande aanbevelingen, door de accountant vastgesteld dat 2 eerdere aanbeveling is afgerond en de overige "onder handen" zijn. Daarnaast is één aanbeveling gesplitst omdat 1 onderdeel hiervan is opgelost en er nog 1 onderdeel resteert (als nieuwe aanbeveling-WMO). Het algehele beeld is dat de interne beheersing verder verbeterd is. Wel is er nog een aantal aanbevelingen gedaan waardoor de interne controles nog efficiënter uitgevoerd zouden kunnen worden. De aanbevelingen die betrekking hebben op de totstandkoming van de jaarrekening blijven staan.

Van een aantal aanbevelingen is geconcludeerd dat deze technisch -nog- niet kunnen worden opgelost maar dat, onder meer, door het uitvoeren van fysieke, aanvullende interne controles eventuele risico's ondervangen worden. De accountant heeft aangegeven dat de aanbevelingen wel blijven staan; het gaat hier om wijzigen crediteurstamgegevens en controle memoriaalboekingen. In de rapportage van oktober jl. is de organisatie ervanuit gegaan dat door de "work-around" de aanbeveling zou zijn opgelost.

Wat betreft de status van de interne beheersing ten aanzien van de IT is door de accountant vastgesteld dat deze ongewijzigd zijn. In onze rapportage van oktober hadden wij de verwachting dat de aanbevelingen zouden zijn opgelost. Mede als gevolg van extra werkzaamheden in het kader van de uittreding uit ICT-WBW en het besluit tot aanschaffen van een nieuw financieel pakket heeft opvolging nog niet plaatsgevonden. De aanbevelingen blijven dan ook staan.

De adviezen van BakerTilly -op verzoek van uw raad- met betrekking tot het nieuw aan te schaffen financieel pakket, zijn opgenomen in het Programma van Eisen. Hierbij wordt wel opgemerkt dat de leverancier de functionaliteiten kan aanbieden maar dat het aan de gemeente is de eigen processen hierop in te richten (en daarmee de aanbevelingen op te volgen). De planning voorziet erin dat dit nieuwe pakket per 1 januari 2023 operationeel zal zijn.

Jacob Obrechtlaan 4
4611 AR Bergen op Zoom
Contact: www.bergenopzoom.nl

Postbus 35
4600 AA Bergen op Zoom
I www.bergenopzoom.nl

T 140164
F (0164) 24 53 56
KvK 20169091

B nv BNG rek. nr. 28.50.00.942
B IBAN: NL41BNGH 0285000942
B BIC: BNGHNL2G

Bergen op Zoom, gemeente op de Brabantse Wal

Ook is door BakerTilly geconcludeerd dat de organisatie in voldoende mate is voorbereid op de komst van de rechtmatigheidsmededeling. De invoeringsdatum van deze rechtmatigheidsmededeling is overigens nog steeds onzeker.

Tot slot is een aantal aandachtspunten met het oog op de jaarrekeningcontrole benoemd, te weten de tussenrekeningen Participatiewet, de naleving van de aanbestedingsregels, de voorzieningen alsmede de grondexploitaties.

Conclusie
We zijn tevreden met het oordeel over de interne beheersing, zoals dat door de accountant in de boardletter is gegeven. De inspanningen die de afgelopen periode, door de organisatie, zijn verricht hebben hun vruchten afgeworpen. We zijn weer een stapje verder in het nog meer "in control" komen, maar beseffen dat met name de interne kwaliteit verbeterd kan en moet worden.

Met de accountant hebben wij vastgesteld dat alle aanbevelingen, voor zover dat technisch mogelijk is, "onder handen" zijn. Echter, zelf hadden wij, ten aanzien van de interne beheersing met betrekking tot de IT, meer vooruitgang willen laten zien. We moeten concluderen dat het oplossen c.q. opvolgen van de aanbevelingen -meer- tijd kost. Zodra de overgang naar de nieuwe ICT-aanbieder is afgerond, eerste halfjaar 2022, worden de aanbevelingen opgepakt.

De belangrijkste aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole zijn door de organisatie zelf ook geconstateerd. Waar het gaat om de tussenrekeningen Participatiewet en de naleving van de aanbestedingsregels vragen deze onderwerpen extra aandacht van de organisatie om te voorkomen dat de controle vertraging oploopt maar ook omdat één en ander mogelijk effect heeft op het oordeel van de accountant. Wij onderkennen deze punten en zullen hier nadrukkelijk op sturen.

Hoewel we tevreden zijn met het oordeel dat de organisatie in voldoende mate voorbereid is op de invoering van de rechtmatigheidsmededeling en met de conclusie dat onze interne beheersing op orde is, zien wij nog voldoende verbeterpunten om de controlepiramide te verbeteren. Met name waar het gaat om het inrichten van de eerste- en tweedelijnscontroles waardoor de organisatie nog meer "in control" komt. Dit onderdeel maakt deel uit van de verdere doorontwikkeling van de organisatie. Bij dit laatste hoort ook zeker het voortzetten van de noodzakelijke kwaliteitsverbetering.

Mocht u over deze brief nog vragen of opmerkingen hebben dan kunt u contact opnemen met de heer Vons, concerncontroller, bereikbaar via telefoonnummer 0164-277134.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris,

Dhr. mr. drs. ing. M. van Vliet

burgemeester,

Dhr. dr. F.A. Petter

Bijlage 1: Totaaloverzicht openstaande actiepunten 2021

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
1	Logische toegangsbeveiliging tot het netwerk	2016	Gemiddeld	Niet gewijzigd, vanwege technische afhankelijkheid systeem	Nee	I&P	JR
	De gemeente heeft een wachtwoordbeleid ingesteld waarin is opgenomen dat voor het netwerk een maximale geldigheidsduur van 180 dagen wordt afgedwongen. Aangezien meerdere applicaties gebruik maken van Single Sign On, geldt voor deze applicaties dat het wachtwoord van het netwerk tevens de toegang tot de applicatie is. Van een aantal accounts verloopt het wachtwoord niet. De accountant adviseert om de kwaliteit van de uitvoering van de ICT-beheerprocessen te blijven bewaken. Zij beveelt aan dat alle gebruikersaccounts en beheeraccounts dienen te voldoen aan de algemene wachtwoordpolicy zoals deze binnen het netwerk is ingericht. Daarmee dienen alle accounts te voldoen aan de ingestelde geldigheidsduur. Wij hebben begrepen dat het niet mogelijk is om te analyseren bij welke accounts wel voldoende complexe wachtwoorden gebruikt worden en de wachtwoorden die gedurende het jaar gewijzigd zijn. De gemeente is voornemens dit mee te nemen bij de implementatie van de toekomstige applicatie. We hebben de accounts, die het betreft in beeld en hebben hier de volgende acties aan verbonden. 1. Accounts waar onterecht het wachtwoord van niet verliep, zijn inmiddels aangepast zodat zij vallen onder het algemene beleid; 2. Accounts die niet meer gebruikt worden, worden verwijderd. 3. Accounts waar het functioneel niet gewenst is om deze op te nemen in het beleid (denk aan accounts ten behoeve van geautomatiseerde processen) worden opgenomen in het uitzonderingsregister op het informatiebeveiligingsbeleid. Hierin wordt opgenomen wat de achtergrond van deze uitzondering is en wie het risico draagt. Daarnaast worden er mitigerende maatregelen op deze accounts getroffen om het risico te beperken. Gezien het besluit tot het uittreden bij ICT WBW is deze bevinding niet opgevolgd.						
2	Wachtwoord vereisten Decade	2016	Gemiddeld	Niet gewijzigd, vanwege technische afhankelijkheid systeem	Nee	I&P	JR
	Voor de applicatie Decade is vastgesteld dat de wachtwoordpolicy voor deze applicatie geen restricties kent, anders dan dat het wachtwoord moet bestaan uit één karakter. De organisatie maakt gebruik van digitale autorisaties (bijvoorbeeld de autorisatie van inkoopfacturen) in bovenstaande applicatie. Om die reden is het van belang om de authenticiteit van de gebruiker te kunnen vaststellen. Voor de jaarrekeningcontrole zal de accountant aanvullende deelwaarnemingen uitvoeren om de betrouwbaarheid van de transacties vast te stellen. Het voornemen was dat er in 2021 een update plaats zou vinden waarbij wachtwoord vereisten ingesteld worden. Uit de testfase blijkt dat Single Sign On zorgt voor te veel performance verlies laat zen niet geïmplementeerd kan worden. Tot de implementatie van een nieuw financieel systeem wordt dit ondervangen met extra controles gedurende het jaar tijdens de interim en jaarrekening controle. Gezien het voornemen tot het aanschaffen van een nieuw financieel systeem is deze bevinding niet opgevolgd.						
nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid

3	Logische toegangsbeveiliging: Rechten applicatiebeheerders	2016	Gemiddeld	Niet gewijzigd, vanwege technische afhankelijkheid systeem	Nee	I&P	JR
	Ten aanzien van de applicatie Decade is er een groep applicatiebeheerders en een groep functioneel beheerders. Deze groepen hebben accounts met hele hoge rechten. Dit is niet gewenst. We zijn bewust van het risico van het gebruik van het systeemaccount in Decade. Technisch is het onmogelijk om dit account alleen bij calamiteiten te gebruiken. In 2022 wordt er gestart met de aanbesteding van een nieuw financieel pakket. Daarin zal informatiebeveiliging als onderdeel opgenomen worden in het programma van eisen. Daarnaast is het wachtwoord van het systeemaccount alleen beschikbaar bij de applicatiebeheerder en diens vervanger, en is opgeslagen in een password kluis van de beheerders. Dit account wordt ook alleen gebruikt, wanneer de leverancier deze nodig heeft voor onderhoudswerk aan de applicatie. Gezien het voornemen tot het aanschaffen van een nieuw financieel systeem en het uittreden bij ICT WBW kan deze bevinding niet helemaal worden opgevolgd.						
4	Wijzigingsbeheer	2016	Gemiddeld	Niet gewijzigd, vanwege technische afhankelijkheid systeem	Nee	I&P	JR
	Ten aanzien van het wijzigings-beheerproces wordt gebruik gemaakt van de workflow in Topdesk, maar nog niet alle wijzigingen en acceptaties van wijzigingen vastlegt in Topdesk. Begin 2021 is het GEMCAB binnen Bergen op Zoom gestart. Deze Change Advisory Board (een samenstelling van beheerders en iAdviseurs) behandelt de ingediende (niet-standaard) wijzigingen bedoeld voor afhandeling bij ICTWBW. De wijziging wordt vastgelegd, bijgewerkt en afgehandeld binnen TOPdesk. Op deze manier is het duidelijk welke wijzigingen zijn ingediend en afgehandeld (en dus geaccepteerd). Niet-standaard wijzigingen kunnen alleen ingediend worden door de (applicatie) beheerders en/of iAdviseurs. Ook de standaard wijzigingen zullen worden geregistreerd in TOPdesk en ingediend bij ICTWBW, maar behoeven geen goedkeuring van het GEMCAP (dit betreffen eenvoudige wijzigingen). Deze werkwijze is nog niet volledig geïmplementeerd. Gezien het besluit tot het uitreden bij ICT WBW is deze bevinding niet opgevolgd.						

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
5	Wijziging crediteuren stam-gegevens	2019	Laag	Afgerond zie onderaan	Ja	I&P	JR
6	Afgeven beschikkingen WMO en Jeugd	2019	Gemiddeld	Afgerond zie onderaan	Ja	USD, WMO &Jeugd	GB
7	Aansluiting vastgoedadministratie naar kadaster	2019, 2020	Laag	Afgerond, zie onderaan	Ja	FP&O	JR
8	Handmatige betalingen	2019	Laag	Afgerond bij jaarrekening 2020, zie onderaan	Ja	FP&O	JR

9	Controle memoriaalboekingen	2019	Gemiddeld	Afgerond, definitieve implementatie bij nieuw financieel systeem	Ja	FP&O	JR
	Bij de controle van de memoriaalboekingen is geconstateerd dat er geen functiescheiding aanwezig is tussen het opstellen en goedkeuren van memoriaalboekingen. Het aanbrengen van deze functiescheiding is vereist. Deze controle kan zichtbaar worden gemaakt door middel van een paraaf op de memoriaalboeking, of bij aanschaf van een nieuw financieel systeem geautomatiseerd. Functiescheiding kan op dit moment niet via het systeem worden afgedwongen. Bij de vervanging van Decade wordt bekeken of dit meegenomen kan worden in het programma van eisen. In de tussentijd ondervangen we dit met handmatige controles. Het akkoord van de budgethouder wordt fysiek vastgelegd en gecontroleerd, van deze afspraak wordt in principe alleen afgeweken bij administratieve overboekingen. Vanaf het jaar 2021 is dit standaard werkwijze geworden. We hebben hier een interne controle op uitgevoerd die door de accountant bij de interim controle is getoetst. De toetsing is toereikend gebleken en de aanbeveling wordt voor nu als afgerond beschouwd. Definitieve afronding kan plaatsvinden na technische implementatie bij aanschaf van een nieuw financieel systeem, dat ingaande het boekjaar 2023 operationeel moet zijn.						
10	Archivering prestatielevering	2018	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Nee	FP&O	JR
	Op dit moment wordt niet via het financieel systeem voorzien in de onderbouwing van de prestatielevering. De vastlegging (door middel van een pakbon, termijnstaat et.) van de prestatielevering wordt daarmee niet afgedwongen in het financiële pakket en vastgelegd. Bij de vervanging van Decade wordt bekeken of dit meegenomen kan worden in het programma van eisen. In de tussentijd ondervangen we dit met handmatige controles. De accountant zal aanvullende gegevensgerichte steekproeven uitzetten en vaststellen of de prestaties zijn geleverd.						
nr	**Bevinding**	**Jaar van constatering**	**Prioriteit**	**Status**	**Opgelost voor JRR 2021**	**Cluster**	**CT-lid**
11	Verplichtingenadministratie	2019	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Nee	FP&O	JR
	De gemeente heeft geen verplichtingenadministratie die digitaal gerelateerd, gekoppeld is, met de geldende regels van inkoppen en aanbestedingen. Bij de vervanging van Decade wordt bekeken of dit meegenomen kan worden in het programma van eisen. Streven is om met het nieuwe systeem dit punt echt te borgen en een verplichtingenadministratie op te zetten waarbij digitaal de gehanteerde inkoopprocedure als stappenplan wordt vastgelegd (omvang in tijd en bedrag alsmede de gevolgde procedure). De accountant zal een voortgezette controle uitvoeren om vast te stellen of de verplichtingen 2021 opgenomen zijn als 'kortlopende schuld'. In 2021 is de inkoopstartmelding geïntroduceerd, bij de interim controle zal een analyse worden uitgevoerd naar de werking hiervan in relatie tot de verplichtingenadministratie. Afhankelijk van de uitkomsten kan dit betekenen dat in de toekomst in 2022 de algehele controle van alle inkopen en aanbestedingen achterwege kan blijven, of zich kan richten op de risico onderwerpen. Voor de jaarrekeningcontrole 2021 betekent dit nog een algehele controle van alle inkopen en aanbestedingen boven een bepaald bedrag, op aanbestedingsrechtmatigheid, vanwege introductie van de inkoopstart melding in het lopende jaar 2021.						
12	Volledigheid subsidieregister	2019	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	VHT/ W&R	CvD

	De gemeente beschikt niet over een subsidie register waarin alle subsidies opgenomen zijn. Het grootste deel van de subsidies is opgenomen in het zaaksysteem. Risico is dat de gemeente subsidies niet cf. voorwaarden subsidie verordening verstrekt omdat geen toetsing wordt uitgevoerd. De aanpak om te komen tot een volledig subsidieregister is aan het cluster VHT toegewezen en heeft een relatie met de businesscase Subsidies uit het focusakkoord. Voor de jaarrekeningcontrole vraagt de accountant om vanuit de exploitatielasten te analyseren of er nog andere subsidieverstrekkingen verantwoord zijn in de jaarrekening. Zij verzoekt deze subsidies tevens in de Interne controle te betrekken. In het kader van diverse Lean Six Sigma projecten binnen de gemeente, is ook het subsidieproces tegen het licht gehouden. Dit project is in eerste instantie gericht op het terugbrengen en monitoren van de doorlooptijden binnen het subsidieproces. Er is ook een subsidieregister ontwikkeld dat hiervoor gebruikt kan worden. Dit subsidieregister is een goede aanzet maar zal nog niet aan alle kwaliteitseisen voldoen (met name zichtbare aansluiting met Decade) die de accountant hieraan stelt. De opdracht tot het vervolmaken van het subsidieregister dient nog in de organisatie te worden weggezet. Overigens wordt er nu ook al een register bijgehouden, maar is dit is handmatig (Excel).						
13	Uitvoeren kwaliteitscontroles	2021	Gemiddeld	Nieuwe aanbeveling	Nee	USD, WMO &Jeugd	GB
	De accountant constateer dat er geen kwaliteitscontroles (2e lijn) uitgevoerd zijn op de toekenningen en declaraties van de WMO uitgaven. Vanwege personele wisselingen is ervoor gekozen om de kwaliteitsmedewerker in te zetten in het primaire proces. De accountant adviseert een kwaliteitscontrole uit te voeren en een heldere scheiding te maken tussen controles in het primaire proces en (kwaliteits) controles achteraf. De accountant heeft de aanbeveling gedaan in het licht van het niet invoeren van het vier-ogen-principe. De organisatie voert de controles (weer) in per 1/1/2022.						
nr	**Bevinding**	**Jaar van constatering**	**Prioriteit**	**Status afgerond**	**Opgelost**	**Cluster**	**CT-lid**
Afgeronde aanbevelingen , op een rij							
5	Wijzigingen Crediteurenstamgegevens	2019	Gemiddeld	Afgerond, definitieve implementatie met nieuw financieel systeem	Ja	FP&O	JR
	Vanaf september 2020 vindt controle op de doorgevoerde mutaties door een tweede functionaris (vier-ogen-principe) plaats, ondanks deze controle blijft het risico op het verlies van geldmiddelen bestaan. Om dit te beperken worden tevens aanvullende controles ingevoerd op de betalingen. Dit heeft niet tot onrechtmatigheden geleid. De aanbeveling om deze wijzigingen af te dwingen in het systeem blijft staan. Een definitieve oplossing is mogelijk bij vervanging van de financiële applicatie Decade, vandaar dat de aanbeveling als 'afgehandeld' op het overzicht blijft staan.						
6	Afgeven beschikkingen WMO en Jeugd	2019	Gemiddeld	Afgerond	Ja	USD, WMO &Jeugd	GB
	Binnen Suites wordt niet afgedwongen dat een beschikking door een tweede persoon wordt getoetst. De gemeente heeft ervoor gekozen geen controle af te dwingen in het systeem, maar een uitgebreide 2e lijnscontrole uit te voeren. Wij onderschrijven het opstellen van een controleplan en adviseren u om deze interne 'controle-strategie' verder te ontwikkelen en daarbij rekening te houden met de komende eisen inzake de rechtmatigheidsmededeling. De aanbeveling is afgerond. Jeugd : vanaf 2021 is het vier-ogen-principe versterkt. Dit heeft plaatsgevonden door de procesafspraken aan te scherpen, de eisen aan de dossiervorming te verhogen (de wijze waarop is nu dwingend voorgeschreven en er is sprake van een vast format) daarnaast vindt hierop kwaliteitscontrole plaats. WMO: voor WMO is het niet mogelijk gebleken doelmatig het vier-ogen-principe mogelijk te maken. De gevolgen van invoering zouden zijn dat er minder capaciteit beschikbaar is om aanvragen tijdig af te handelen. Gezien de achterstanden die in 2021 zijn opgetreden en de problemen die de organisatie ervaart bij het aantrekken van gekwalificeerde medewerkers is er tijdelijk voor gekozen de kwaliteitsmedewerker in te zetten in het primaire proces (ten behoeve van het toetsen van besluiten van nieuwe/tijdelijke						

	medewerkers). De organisatie heeft besloten vanaf 1/1/22 extra zekerheid te verkrijgen over de afhandeling van het WMO-proces door een risicogerichte interne/kwaliteitscontrole in te stellen en af te zien van de invoering van het vier-ogen-principe.						
7	Aansluiting vastgoedadministratie naar kadaster	2019, 2020	Laag	Afgerond	Ja	W&L	CvD
	Er is momenteel geen aansluiting met het vastgoedregister en het kadaster. De accountant adviseert om een analyse uit te voeren tussen de kadaster en de activa staat om volledigheid zekerheid te halen. De controle volstaat voor een vijfjaarlijkse uitvoering. Deze werkwijze wordt opgenomen in het proces, de aansluiting heeft voor het eerst plaatsgevonden in de zomerperiode van 2021. Hieruit zijn geen bijzonderheden gekomen. Aansluiting is nu compleet en deze analyse zal periodiek worden uitgevoerd. De aanbeveling is hiermee afgerond maar de accountant adviseert wel om (indien mogelijk) de analyse te vereenvoudigen.						
8	Handmatige betalingen (reeds afgerond)	2019	Laag	Afgerond, bij jaarrekening 2020	Ja	FP&O	JR

Overige aanbevelingen jaarstukken 2020							
nr	**Bevinding**	**Jaar van constatering**	**Prioriteit**	**Status**	**Opgelost voor JRR 2021**	**Cluster**	**CT-lid**
Financiën en bedrijfsvoering							
1	Proces van totstandkoming jaarstukken	2020	Hoog	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	FP&O	JR
	De accountant constateert dat de interne procedures met betrekking tot het afsluiten van de administratie en het opstellen en onderbouwen van de jaarrekening verbeterd kunnen worden. Tijdens de controle van deze jaarrekening heeft de accountant een aanzienlijk aantal fouten en bevindingen geconstateerd. Alhoewel de bevindingen op diverse posten en processen toezien, constateert zij wel dat veel bevindingen terug te herleiden zijn naar het afsluitproces bij het opstellen van de jaarrekening. Bij het opstellen van de jaarrekening (of bij het opstellen van tussentijdse cijfers) wordt te weinig gekeken naar de juistheid en de volledigheid van deze posten. De druk op financiën was het afgelopen jaar hoog, maar deze krijgt nu wel de aandacht die het verdient, ook het Plan van Aanpak Vernieuwen en Verbeteren van de Organisatie: Bergen op Zoom dat ben jij! draagt ook daar aan bij. Daar is speciale aandacht voor de financiële functie. Onderdeel van het plan van aanpak is een verbeterplan financiën. Dit plan zal in oktober vorm krijgen waarna er binnen financiën vanaf september extra capaciteit voor vrij gemaakt is om in aanloop naar de jaarrekening de belangrijkste punten op te pakken. Niet alleen vanuit financiën maar ook in samenwerking met de verschillende resultaatgebieden. Deze extra aandacht en capaciteit moet ertoe leiden dat het proces van totstandkoming soepeler gaat verlopen eind 2021 en begin 2022.						
2	Afgrenzing baten en lasten (overlopende posten)	2020	Gemiddeld	Geen actie ondernomen , aandachtspunt bij JRR	Ja	FP&O	JR
	Deze aanbeveling is een vervolg op eerder gemaakte opmerkingen van de accountant. Gezien de terugkerende bevindingen bij de 'nog te betalen bedragen' en de 'nog te ontvangen bedragen' wordt onvoldoende gekeken naar de afgrenzing van de jaren. In 2021 zal deze aanbeveling opgepakt worden door het instellen van een balansdossier, zodat alle tussenrekeningen periodiek worden geanalyseerd en beoordeeld. Deze aanbeveling blijft een aandachtspunt bij de jaarrekening 2021.						

3	Voorzieningen: beoordeling	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	FP&O	JR
	Mutaties en onderbouwing van de hoogte van de voorzieningen zijn cruciaal, gedurende het jaarrekening proces. Door de accountant wordt hier ook veel tijd aan besteed. Wij zullen scherper zijn op deze mutaties en onderbouwingen, deze zullen qua proces kritisch bekeken worden en waar nodig aangepast. Afgesproken is, in overleg met de accountant, dat de controle van de voorzieningen onderdeel gaat uitmaken van de interim-controle. Hierdoor worden de belangrijkste mutaties en aanpassingen ruim voor het jaarrekeningproces door de accountant beoordeeld. Tevens wordt dan vooraf gesproken over de gehanteerde systematiek bij de specifieke voorzieningen, waardoor ruim voor de jaarrekening overeenstemming is over de gekozen verwerkingswijze en achtergronden, wat de kans op aanpassingen beperkt.						
nr	**Bevinding**	**Jaar van constatering**	**Prioriteit**	**Status**	**Opgelost voor JRR 2021**	**Cluster**	**CT-lid**
4	Materiele vaste activa; kredietregistratie	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Nee	FP&O	JR
	De accountant constateert dat de gemeente 'tussentijdse kredieten' gebruikt voor het administreren van de lasten op een krediet. De accountant adviseert om bij de aanschaf van een nieuwe applicatie rekening te houden met de technische mogelijkheden om het krediet in één keer juist te registreren. Het huidige financiële pakket heeft een aantal beperkingen. Het hanteren van een projectadministratie is er daar één van. Het is ook onze wens om bij de aanschaf van een nieuw financieel pakket deze wens mee te nemen. Vooralsnog blijft deze aanbeveling staan.						
7	Rechtmatigheid inkopen; volgen van juiste inkoopprocedures	2019	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Risico blijft bestaan	OBO	JR
	De accountant adviseert het college om de interne beheersing op de aanbestedingen aan te scherpen. Zoals in de management letter reeds opgenomen adviseren wij u dit te borgen in de automatisering qua vastlegging rechtmatigheid van de aangegane verplichtingen en de borging van de werkelijke uitgaven op basis hiervan. De organisatie heeft hier zeker al stappen in gezet door de introductie van centraal contractbeheer, jaarlijkse spendanalyses en de introductie van een inkoopstartmelding. We hopen hier in 2021 de vruchten van te plukken. Wat betreft geautomatiseerde vastlegging in een verplichtingen administratie wordt dit meegenomen bij de aanschaf van de nieuwe financiële applicatie. Vanaf 1 juli 2021 is de inkoopstartmelding verplicht. Dit is ook uitgebreid gecommuniceerd op BOZ net en met een sessie In gesprek met.. Daarnaast heeft met elke resultaatmanager een individueel gesprek plaatsgevonden over zijn/haar spendanalyse en zijn adviezen gegeven wat te doen. We hopen dat hiermee het bewustzijn stijgt wanneer sprake is van homogene dienstverlening, het verstrekken van dezelfde opdrachten aan dezelfde leveranciers. Daarnaast wordt nu vanuit inkoop de lead genomen in signalering van homogene dienstverlening naar aanleiding van de inkoopstartmelding. Dit geeft veel aanvullende informatie die gebruikt kan worden in het vroegtijdig signaleren van mogelijk onrechtmatige contracten. In 2021 heeft een training voor zowel inkoop als contractmanagement plaatsgevonden voor medewerkers betrokken bij inkopen.						
Sociaal domein							
5a	Afgeven beschikkingen: Participatie	2018, 2019	Laag	Afgerond	Blijft continu aandachtspunt	USD, ISD	GB
5b	Afgeven beschikkingen: TOZO	2020	Hoog	Actie ondernomen nog niet afgerond	Risico blijft aanwezig	USD, ISD	GB

	5a. Er is in 2019 een verbeterplan opgesteld, inzake het afgeven van beschikkingen in het kader van de Participatiewet (Buig), dit project is inmiddels afgerond en de verbeteringen zijn doorgevoerd, kwaliteit is weer onderdeel van het reguliere proces waarbij de kwaliteit wordt gemonitord. Voor het jaar 2020 heeft dit niet geleid tot fouten in de jaarrekening, een grote stap vooruit. De accountant geeft wel aan aandacht te houden voor een goede documentatie. Dit zal in 2021 verder geoptimaliseerd worden. 5b. De in 2020 ingestelde regelingen zoals TOZO (inclusief afhandeling M- en O-signalen) zorgen weer voor nieuwe eisen en aanvullende werkzaamheden. De accountant blijft aandacht vragen voor goede documentatie en dossiervorming, waar wij als organisatie zeker in investeren.						
6	Tussenrekeningen inkomensregelingen ISD en BOZ	2020	Hoog	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	ISD, FP&O	GB
	In de slotfase van besluitvorming heeft de gemeenteraad aangepaste jaarstukken ontvangen, dit was het gevolg van een tweetal tekortkomingen. Deze tekortkomingen hadden betrekking op de onverschuldigd verstrekte voorschotten TOZO en overige vorderingen sociale zaken. Onze eigen interne controle en kritische beoordeling van de tussenrekeningen op balansdatum had beter gemoeten en inmiddels zijn we gestart met een analyse van het proces en verwerking in de financiële administratie, wat moet leiden tot een herinrichting van het proces en eventueel aangepaste technische inrichting. Afgesproken is dat voor de interim-controle de analyse van de huidige werkwijze en aanpassingen hierop worden voorgelegd aan de accountant, waarbij zij dmv een IT-audit de werkwijze voor 2021 valideren. Analyse is inmiddels gestart, Streven was óm dit voor januari af te ronden, echter omdat eind januari door de ISD nog boekingen plaatsvinden kan deze analyse pas later worden uitgevoerd.						
Grondexploitaties							
8	grondexploitaties opbrengst de Markiezaten – Wal 1	2018	Laag	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	W&L	CvD
	In de grondexploitatie van De Markiezaten – Wal 1 is een opbrengst van € 1.452.000 opgenomen in de prognose van de grondexploitatie. Deze opbrengst wordt onderbouwd door een contract uit 2008 waarin is opgenomen dat de kopende partij dit bedrag zal betalen op het moment dat de geleverde sociale huurwoningen worden verkocht. Deze verkoop heeft nog niet plaats gevonden, de afwikkeling van dit contract is te verwachten in 2021. Deze opbrengst voor de grondexploitatie "wal 1" is opgenomen in de prognose van 2021. Er heeft overleg plaatsgevonden met woningstichting Stadlander, die aangegeven hebben dit eveneens te willen afwikkelen (2021), maar hadden hier nog een aantal vragen over die inmiddels zijn beantwoord. De gemeente heeft ervoor gekozen om niet in te gaan op het aanbod van Stadlander maar er voor te kiezen deze verkoop in 2023 te effectueren.						
9	Onderbouwing prognoses	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	W&L	CvD
	De accountant constateert dat bij een aantal grondexploitaties sprake is van globale ramingen ter onderbouwing van de kosten en opbrengsten. Er wordt gesignaleerd dat de raming van de verwachte planontwikkelingskosten bij een aantal projecten afwijkt van de raming van voorgaand jaar en per project aanzienlijk kan verschillen. Bij de jaarafsluiting 2021 zullen we waar mogelijk en waar noodzakelijk nog gedetailleerde ramingen gebruiken voor de prognoses voor de herzieningen van de grondexploitaties.						

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
10	Programmering	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	W&L	CvD
	De programmering van de grondexploitaties wordt actief gemonitord door de gemeente Bergen op Zoom. Het totale programma volgt vanaf 2020 het scenario hoog van de provincie en is realistisch volgens de accountant als wordt gekeken naar het programma vergeleken met de realisatie van de afgelopen drie jaar. De accountant constateert wel dat de gemeente niet altijd beschikt over een ruimtegebruikskaart waarin alle kavels zijn weergegeven. De aanbeveling inzake ruimtegebruikskaarten wordt overgenomen, bij de onderbouwing van de prognoses zullen wij deze gaan gebruiken. Inmiddels zijn afspraken gemaakt met de betreffende collega's om dit verder uit te werken zodat we vanaf de eerstvolgende jaarafsluiting de ruimtegebruikskaarten ook als basis kunnen gebruiken.						
11	Opbrengsten stijging	2020	Gemiddeld	Geen actie noodzakelijk	Ja	W&L	CvD
	Het college rekent met een opbrengstenstijgingen van 0% (2019: 1%). Op basis van de momenteel beschikbare informatie acht de accountant deze parameter voorzichtig. De constatering ten aanzien van de voorzichtige opbrengsten, begrijpt het college. De gekozen onderbouwing is echter gebaseerd op een bestendige gedragslijn, aangezien jaarlijks de Outlookmonitor van Metafoor hiervoor wordt gebruikt. De voorzichtige gedragslijn wordt gehandhaafd conform beleid. Op deze aanbeveling wordt geen actie gepleegd aangezien het huidige beleid wordt gehandhaafd.						
12	Waardering	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	W&L	CvD
	De waardering van de grondexploitaties is een significant risico in de controleaanpak van de accountant, vanwege de mate van schattingsonzekerheid. De accountant heeft het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. De accountant vindt dat de prognoses van de kosten beperkt onderbouwd zijn. Deze aanbeveling van de accountant is overgenomen. De onderbouwing van de prognoses van de kosten zullen wij in 2021 verder detailleren en onderbouwen zodat deze aanbeveling volgend jaar niet meer voor komt.						
Grondexploitaties							
13	NV Aangenaam	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	W&R	CvD
	De accountant signaleert dat de gemeente volledig aandeelhouder is van de NV Aangenaam. Afgelopen jaar heeft u besloten om € 870.000 terug te ontvangen van de NV. Aangezien u volledig eigenaar bent van deze onderneming, staan formeel gezien ook de overige middelen tot u beschikking. De accountant adviseert om vast te stellen dat de juiste mate van transparantie wordt gehanteerd. Het college is van mening dat dit het geval is. De gemeente is voor 100 % aandeelhouder van de NV Aangenaam is 100 % , waarbij zij een grote zeggenschap over de NV heeft. Tevens is de gemeente vertegenwoordigd in de directie. Jaarlijks wordt een jaarrekening opgesteld waarbij verantwoording wordt afgelegd voor de inzet van middelen en verrichte activiteiten. De jaarrekening wordt voorzien van een accountantsverklaring van een externe onafhankelijke accountant en is openbaar. Indien er ontwikkelingen zijn die belangrijk zijn of impact hebben voor de gemeente worden deze voorgelegd aan de gemeente, cq gemeenteraad, zoals ook afgelopen jaren regelmatig is gebeurd.						

	Het college van burgemeester en wethouders heeft op 22 juni 2021 het principebesluit genomen de NV Aangenaam te ontbinden. De gemeenteraad is via een raadsmededeling in de gelegenheid gesteld haar wensen en bedenkingen over dit principebesluit bij het college in te dienen. Deze raadsmededeling is besproken in de commissie RDE op 8 december 2021 en in de raadsvergadering van 16 december 2021. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in een definitief besluit van het college over de ontbinding van de NV, dat is voorzien in januari 2022.

Status		Prioriteit	
Nieuwe bevinding			
Geen actie ondernomen		Hoog	Bevinding op te lossen voor de jaarrekeningcontrole 2021
Actie ondernomen, maar nog niet afgerond		Gemiddeld	Bevinding op te lossen voor de jaarrekeningcontrole 2022
Niet gewijzigd, vanwege technische afhankelijkheid systeem		Laag	Bevinding op te lossen op lange termijn
Afgerond, opgelost			